www.dobsina.sk www.mestodobsina.sk ročník XVI. č. 9 - 10: september - október 2023

DOBŠINSKÉ NOVINY

dvojmesačník obyvateľov
MESTA DOBŠINÁ

Mesto nadobudlo Ruffínyiho vilu, **začalo s jej zveľaďovaním**

O snahe zamestnancov samosprávy v Dobšinej pre skrášlenie okolia sme vás informovali už minule, kde sa zamerali na verejné priestranstvá. Presne o dva týždne 28. septembra 2023 v nestránkový deň pracovníci mestského úradu znovu zorganizovali brigádu v areáli vily Eugena Ruffínyiho. Jeho meno dodnes vyvoláva v každom obyvateľovi Dobšinej pocit hrdosti na svoje rodné mesto, ktoré tento azda najväčší Dobšinčan preslávil. Stalo sa tak 15. júna 1870, kedy objavil svetoznámu Dobšinskú ľadovú jaskyňu spolu s Gustávom Langom, Andrejom Mégom a Ferdinandom Fehérom. Všetko za pomoci baníkov Jozefa Packu, Jána a Jakuba Gállovcov a ich predákom Jánom Liptákom.

Pamätná vila Eugena Ruffínyiho, bola desaťročia v súkromnom vlastníctve a jej stav sa za tie roky premenil skoro na dezolátny. Minulý vlastník podával viacero projektov, no výsledkom bolo desaťročia sa vlečúce chátranie stavby obrovského významu, ktorej projektantom bol pravdepodobne Károly Benkó. Ten bol aj projektantom dobšinskej radnice a veľkej prestavby evanjelického kostola. Až v tomto roku sa Mestu Dobšiná podarilo dohodnúť s vlastníkom nehnuteľnosti a samospráva ju nadobudla do vlastníctva 01. júna 2023. V tejto veci sme oslovili primátora mesta Dobšiná Jána Slováka.

„Neskrývam radosť z toho, že pamiatka takého významu, ako Ruffínyiho vila je v rukách nášho

pokračovanie str. 2

Na ZŠ vznikla knihobúdka Ruffinka

Čarovný rozprávkový domček, ktorý sme naplnili knihami, nájdete pri vstupe do Základnej školy Eugena Ruffinyho v Dobšinej. Knihobúdka plní funkciu malej knižnice, z ktorej si žiak knihu vezme a po čase ju buď vráti alebo prinesie svoje knihy na výmenu. Prečítané knižky majú šancu potešiť nových čitateľov.

Milý drevený domček vyrobil a osadil pán učiteľ Boris Nezbeda. Za prítomnosti riaditeľky Domu Matice slovenskej Ing. Zlatice Halkovej a pracovníčky Tatiany Tomkovej a malých čitateľov zážitková knihobúdka Ruffinka bola symbolicky uvedená do života. Pani zástupkyňa, Ing. Janka Liptáková povedala: „Želám si, aby malí i veľkí žiaci veľa čítali, pretože v knihách je múdrosť i relax.“ Žiaci sa počas podujatia oboznámili

pokračovanie str. 3

Výsledky volieb v Dobšinej

Od 07:00 do 22:00 hod. boli dňa 30.09.2023 v kultúrnom dome otvorené volebné miestnosti v troch volebných okrskoch pre voličov v Dobšinej, ktorí sa rozhodli zvoliť si svojich zástupcov do Národnej rady Slovenskej republiky. V úvode si členovia volebných komisií prebrali a pripravili hlasovacie lístky a obálky, tiež pripravili volebné miestnosti pre voličov. Zakrátko členov komisií oficiálne privítal primátor mesta Dobšiná, Ján Slovák, ktorý im zaprial veľa úspechov a stal sa aj prvým hlasujúcim. Mesto Dobšiná malo v troch volebných obvodoch zapísaných spolu 3582 oprávnených voličov, z ktorých pristúpilo k hlasovaniu 1732 voličov, čo predstavuje 48,55% účasť na voľbách. Počet platných odovzdaných hlasov bol 1691 a 21 voličov volilo zo zahraničia.

V Dobšinej hlasovaním dominovala strana OĽANO A PRIATELIA, ktorá získala 439 hlasov (25,96%), nasledoval SMER-SD s 301 hlasmi (17,80%) a trojicu najúspešnejších uzavrel HLAS-SD s 284 hlasmi (16,79%). Ďalšie politické strany a hnutia získali v Dobšinej nasledovne: Republika - 183 hlasov (10,82%), PS – 142 hlasov (8,39%), SNS – 96 hlasov (5,69%), SaS – 59 hlasov (3,48%), Sme rodina – 34 hlasov (2,01%), Demokrati – 31 hlasov (1,83%), KDH – 31 hlasov (1,83%), Piráti – 29 hlasov (1,71%), LSNS – 20 hlasov (1,18%), KSS – 12 hlasov (0,70%), Modrí, Most – Híd – 8 hlasov (0,47%), Vlastenecký blok – 6 hlasov (0,35%), Karma – 5 hlasov (0,29%), Princíp – 3 hlasy (0,17%), SOS – 3 hlasy (0,17%), Maďarské fórum, Občianski demokrati Slovenska, Za regióny, Rómska koalícia, Demokratická strana – 2 hlasy (0, 11%), Srdce – SNJ – 2 hlasy (0,11%), Szövetség – Aliancia – 1 hlas (0,05%). Strany Spravodlivosť, SHO, MySlovensko a SDKÚ-DS nezískali ani jeden hlas.

Spracoval & foto: Juraj Karika

Mesto Dobšiná a Komisia školstva, telovýchovy, športu a kultúry pri mestskom zastupiteľstve vyhlasujú 17. ročník súťaže

„VIANOČNÉ INŠPIRÁCIE“ o najkrajšiu vianočnú výzdobu

Súťažné kategórie:
I. Rodinné domy
II. Výklady (budovy miestnych prevádzok, škôl, inštitúcií)

Podmienky súťaže:
V oboch kategóriách musí byť výzdoba inštalovaná počas celých sviatkov do 06.01.2024. Hodnotiť sa bude nápaditosť, použitý materiál, vhodnosť výzdoby k priestorovým možnostiam. Výzdobu bude hodnotiť komisia, ktorá vyberie (miestnou obhliadkou) víťazné práce.

Zapojte sa do našej súťaže a spríjemnite atmosféru Vianoc nielen sebe, ale aj všetkým občanom v meste.

Mesto nadobudlo Ruffínyiho...

dokončenie zo str. 1

mesta. Dovtedy pre zákon o obecnom zriadení nebolo možné do nej nijako investovať, zveľaďovať ju, či dokonca čo i len vstúpiť bez povolenia vlastníka do jej areálu. Už v predchádzajúcom volebnom období som mal snahu získať túto vilu, no vtedy poslanci zamietli prijať tento dar. Som veľmi rád, že terajší poslanci dali túto zelenú a dokonca aj ponúkli pomoc vo forme brigád na zachránenie tejto jedinečnej pamiatky, za čo im patrí poďakovanie. Pevne verím, že sa nám podarí čo najskôr aspoň zabezpečiť túto stavbu proti ďalšiemu znehodnocovaniu.

Po nadobudnutí vlastníctva sme si ako prvé vytýčili vypratanie areálu vily, čo si za svoje zobrali zamestnanci mestského úradu v spolupráci s pracovníkmi Technických služieb mesta Dobšiná, ktorí odvážali vypílené náletové dreviny a vykosenú trávu s burinou. Nápomocní boli aj pracovníci aktivačných prác,“ uviedol primátor Ján Slovák a dodal, že všetkým zúčastneným patrí vďaka.

Čo ale so samotnou Ruffínyiho vilou bude v budúcnosti? „Budeme sa snažiť v spolupráci s inštitúciami o prinavrátenie pôvodnej podoby stavby. Pokúsime sa využiť výzvy z rôznych dotačných programov, no samozrejme tak, ako aj teraz s vypratáním okolia, radi priložíme aj kus svojej práce k dielu, aby sa táto pre nás významná pamiatka zachovala a tým sa aj priamo v našom meste zachoval odkaz Eugena Ruffínyiho pre ďalšie generácie. Pred nami je však veľmi namáhavá cesta, bude to beh na dlhé trate. Sme si vedomí toho, že to čo desaťročia chátralo, sa nebude dať zveľadiť ihneď a ľahko. Verím však, že využijeme všetky dostupné prostriedky k tomu, aby sme túto krásnu vilu po objaviteľovi Dobšinskej ľadovej jaskyne dali do poriadku. Prezradím aj, že sa mi dokonca podarilo získať veľkú časť pôvodného historického nábytku z tejto vily, ktorý by po rekonštrukcii opäť zaujal svoje miesto doma - vo vile,“ uzavrel Ján Slovák s vierou, že Ruffínyiho vile s prechodom vlastníctva na dobšinskú samosprávu nadídu lepšie časy.

Text & foto: Juraj Karika

MESTSKÁ POLÍCIA INFORMUJE

september - október 2023

01.09.2023 o 16:40 hod. oznámila občianka mesta, že v privádzacom kanáli, ktorý vedie z elektrárne k mostu na Ul. SNP je v jeho koryte pes, z ktorého sa nevie dostať a hrozí, že sa utopí. Na miesto sa dostavila hliadka MsP, ktorá po vyhodnotení situácie telefonicky upovedomila hasičský zbor, ktorého príslušníci za použitia technických prostriedkov psa vytiahli.

08.09.2023 o 19:30 hod. hliadka MsP počas výkonu služby zistila na Novej ulici v Dobšinej na verejnom priestranstve voľne pohybujúceho sa psa bez dozoru. Šetrením bol zistený držiteľ psa, ktorému bola za porušenie VZN mesta uložená pokuta v blokovom konaní. Dňa 14.09.2023 o 10:00 hod. bol opätovne zistený hliadkou MsP na Zimnej ulici pred budovou základnej školy voľný pohyb psa bez dozoru. Šetrením bol taktiež zistený držiteľ psa, ktorému bola uložená pokuta v blokovom konaní.

14.09.2023 o 14:05 hod. hliadka MsP počas výkonu služby zistila poškodenie časti budovy na nádvorí kultúrneho domu na Zimnej ulici, kde vodič v dôsledku technickej závady nezabrzdil a s osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Oktávia prerazil múr. Hliadka MsP zabezpečila miesto udalosti a privolala príslušníkov PZ SR, ktorí skutok ďalej realizovali.

19.09.2023 o 23:00 hod. hliadka MsP počas výkonu služby zistila na Novej ulici rušenie nočného kľudu hlasnou hudbou a spevom v rodinnom dome podnapitými osobami. Skutok hliadka riešila pokutou v blokovom konaní za priestupok proti verejnému poriadku.

29.09.2023 o 09:20 hod. oddelenie MsP prijalo oznámenie vo veci krádeže peňazí z neuzamknutého motorového vozidla na parkovisku na Ul. SNP. Šetrením hliadky MsP a preverovaním kamerovým systémom bol páchateľ zistený. Uvedenej krádeže sa dopustil maloletý páchateľ zo Zimnej ulice, ktorý ušiel z vyučovania. Nakoľko sa jednalo o maloletého páchateľa bola vec odložená. Upovedomený bol zákonný zástupca maloletého, ktorý odcudzené peniaze vrátil poškodenému.

08.10.2023 o 12:45 hod. oddelenie MsP prijalo oznámenie vo veci poškodenia pamätníka padlých hrdinov na Ul.SNP, kde neznámy páchateľ zhodil z podstavca bronzovú sochu v tvare ženy. Po vykonanom šetrení bola vec odovzdaná útvaru PZ SR z dôvodu spáchania trestného činu výtržníctva a poškodzovania cudzej veci.

13.10.2023 o 09:15 hod. hliadka MsP počas výkonu služby zistila na Kúpeľnej ulici za predajňou Jednota priestupok

Biela pastelka aj v uliciach

22. september 2023 sa stal hlavným dňom verejnej zbierky Biela pastelka. Verejná zbierka na podporu nevidiacich a slabozrakých prebehla vo viac než 300 slovenských mestách a obciach, v ktorých obyvatelia mohli stretnúť dobrovoľné tímy Bielej pastelky. Aj v Dobšinej sme preto v tento deň mohli vidieť dobrovoľníkov, ktorí chceli podporiť túto ušľachtilú myšlienku o pomoci tým, ktorí to potrebujú viac ako ostatní. Študentky Strednej odbornej školy, techniky a služieb v Dobšinej a Základnej školy v Dobšinej preto aj v našom meste oslovovali obyvateľov, ktorí podľa slov dobrovoľníčok často ochotne prispeli na dobrú vec.

Dobrovoľníkov Bielej pastelky sme mohli vidieť najmä v okolí námestia a neobišli ani priľahlé ulice, prevádzky a úradné budovy v meste. Biela pastelka a jej verejná zbierka patrí medzi najdôveryhodnejšie na Slovensku a jej cieľom je získanie finančných prostriedkov

na podporu ľudí so zrakovým postihnutím.

Výnos Bielej pastelky je každoročne použitý na poskytovanie sociálneho poradenstva a sociálnej rehabilitácie, teda na financovanie aktivít, ktoré nevidiacim a slabozrakým ľuďom pomáhajú začleniť sa do bežného života. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, organizátor verejnej zbierky Biela pastelka, je občianske združenie, ktorého členmi sú ľudia so zrakovým postihnutím, ich priatelia a príbuzní i rodičia nevidiacich a slabozrakých detí.

Text & foto: J. Karika

MESTSKÁ POLÍCIA INFORMUJE

proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Jednalo sa o státie s vozidlom na mieste vyhradenom pre osoby ZŤP. Vodičovi bola na mieste uložená pokuta v blokovom konaní.

28.10.2023 o 02:00 hod. hliadka MsP počas hliadkovej činnosti zistila, že na Rybárskej ulici pri nových bytovkách sa na mestskej zeleni pasie stádo kráv. Šetrením bol zistený majiteľ, ktorému za porušenie VZN mesta bola uložená pokuta v blokovom konaní.

30.10.2023 o 17:20 hod. hliadka MsP zistila, že občan z Mlynskej ulice umožnil požiť alkoholický nápoj - víno mladistvým osobám, ktoré im zakúpil v predajni, pretože neplnoletým osobám je predaj alkoholu zakázaný.

Mestská polícia v Dobšinej

V Dobšinej začne ordinovať ďalší všeobecný lekár pre dospelých

Dospelí v Dobšinej sa môžu obrátiť v prípade zdravotných ťažkostí na dve všeobecné lekárky vo svojej blízkosti. Jednou priamo v meste je doktorka, ktorá ako ambulantná lekárka pre dospelých pracuje bezmála 40 rokov a je v dôchodkovom veku. Približne pred rokom sa starala o asi 2 000 pacientov.

Druhou možnosťou pre Dobšinčanov je vycestovať mimo mesta do blízkej obce Nižná Slaná, kde taktiež ordinuje lekárka s dlhoročnými skúsenosťami. Rovnako je v dôchodkovom veku. To Dobšinú s bohatou baníckou tradíciou radí medzi rizikovo nedostatkové lokality Rožňavského okresu. A to v počte chýbajúcich primárnych pediatrov, ako aj všeobecných lekárov pre dospelých.

Situácia v Dobšinej by sa však čoskoro mala zmeniť. Priamo v meste budú ordinovať dvaja lekári pre dospelých, čo potvrdil primátor mesta, Ján Slovák. „Použili sme všetky dostupné zdroje, hľadali sme cez inzerát, cez Košický samosprávny kraj i ministerstvo zdravotníctva. Veľmi sa z toho tešíme, že sa našiel lekár, ktorý k nám chce prísť.“ Primátor pripomína, že sa im stále nepodarilo vyriešiť výpadok pediatrov, v meste by potrebovali jedného, ideálne dvoch. Primátor vysvetľuje, že chýbajúci lekári sú dlhoročný problém. „Zomrel nám jeden aj druhý lekár a odvtedy sa to naťahuje už aj 10 rokov.“

Ak všetko pôjde tak, ako má, o zdravie dospelých Dobšičanov sa bude od januára budúceho roka starať doktor Martin Mrázik, skúsený špecialista – chirurg, ktorý sa chystá na atestáciu zo všeobecného lekárstva. Odborník je rodákom z Gelnice, vyrastal v Revúcej, lekársku fakultu vyštudoval v Košiciach a približne 23 rokov žije v Bratislave.

Ako chirurg pôsobil napríklad vo Vojenskej nemocnici sv. Michala, teraz pracuje v jednom zo zdravotníckych zariadení finančnej skupiny Penta. „Rozhodol som sa ukončiť chirurgickú kariéru, je to nezaplatené a rizikové. Mesto Dobšiná sa správa veľmi ústretovo, ponúka napríklad aj prenájom bytu za zvýhodnenú cenu.“

Keďže Mrázik ešte nemá špecializáciu vo všeobecnom lekárstve, jeho garantom bude až do získania atestácie jeho kolega. Ide o doktora Mareka Laskovského, Malmed, s. r. o., ktorý ambulanciu otvorí. Mrázik vysvetľuje, že do prvej výzvy ministerstva na získanie príspevku sa nezapojili, ale zvažujú, že to skúsia v druhom kole. Na otázku, čo ho ťahá z takmer polmiliónovej Bratislavy do vzdialenej Dobšinej s necelými 6-tisíc obyvateľmi, Mrázik odpovedá, že už nechce žiť vo veľkomeste, rád by sa vrátil tam, odkiaľ pochádza, a má rád prírodu. „Chcem radikálne zmeniť svoj život a vrátiť sa do rodného kraja.“ Dobšinčanom sa tak zakrátko rozšíria možnosti ambulantnej zdravotnej starostlivosti priamo v ich meste.

Zdroj: dobsina.sk, uverejnené v denníku Korzár, foto: JK

NAVŽDY NÁS OPUSTILI:

7.9.2023, Margita Dunková (63)
8.9.2023, Anna Breuerová (97)
15.09.2023, Milan Adamov (59)
21.9.2023, Vladimír Gunár (51)
22.9.2023, Alexander Oláh (54)
12.10.2023, Justína Paulíková (87)
13.10.1972, Oľga Holmoková(72)
17.10.2023, Marek Kašpar(13mes.)
19.10.2023, František Novotný (84)
20.10.2023, Cecília Krivánska (82)
26.10.2023, Mária Mártonová (84)
28.10.2023, Gabriela Šanobová (90)

Knihobúdka Ruffinka...

dokončenie zo str. 1

s pravidlami používania knihobúdok.

Prostredníctvom knihobúdky, chceme povzbudiť žiakov k spontánnym úsmevom, rozhovorom, k čítaniu. Veríme, že naša knihobúdka Ruffinka podporí u žiakov záujem o čítanie kníh a pomôže zlepšiť čitateľskú gramotnosť.

Mgr. Marína Krivanská
Mgr. Soňa Plutová

105. výročie **ukončenia I. svetovej vojny**

Každoročne si pripomíname vojnové udalosti, aby sme vzdali česť padlým hrdinom, ktorí sa zasadili o našu dnešnú slobodu, no tiež aby sa tieto činy stali mementom pre budúce generácie a poučili sme sa z chýb minulosti. Aj preto sa 09.11.2023 stretli členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (ZO SZPB), zástupcovia Mesta Dobšiná a široká verejnosť, aby si pripomenuli 105. výročie konca prvej svetovej vojny.

Prvá svetová vojna vypukla 28. júla 1914, keď Rakúsko-Uhorsko vyhlásilo vojnu Srbsku. Ako zámienka na to poslúžil atentát na následníka rakúskeho trónu, Františka Ferdinanda d'Este, čo sa udialo v Sarajeve. Straty na životoch v tejto vojne trvajúcej štyri roky predstavovali približne 10 miliónov, asi 21 miliónov ľudí bolo zranených a 7,7 milióna nezvestných. Prvá svetová vojna bola dovtedy najväčším vojenským konfliktom v histórii. Na území dnešného Slovenska, na severovýchode sa bojovalo od novembra 1914 do mája 1915. Do roku 1916 väčšina jednotiek rakúsko-uhorskej armády so zastúpením Slovákov bojovala najmä na ruskom fronte a práve tu môžeme nájsť aj zmienky o statočných Dobšinčanoch, ktorí zo svojho rodného mesta odchádzali na front.

Podľa záznamov z verejne dostupných zdrojov sa dozvedáme, že na bojové fronty prvej svetovej vojny narukovalo vyše 500 mužov z Dobšinej. 125 odvážnych Dobšinčanov v tejto vojne položilo svoje životy. Ich mená sú zapísané na pamätných tabuliach v miestnom katolíckom a evanjelickom kostole. O 11:00 hod. sa všetci účastníci spomienkového pietneho aktu 105. výročia ukončenia prvej svetovej vojny, zišli pri pamätníku na Ulici SNP za zvukov kostolných zvonov, ktoré sa v danú chvíľu rozozvučali. Zástupcovia si položením vencov k pamätníku a prejavmi uctili padlých nielen z nášho mesta. Pamätník padlých hrdinov bol však na začiatku októbra 2023 poškodený vandalmi. Vďaka samospráve sa ho podarilo obnoviť.

„Tento pamätník skrášlil sochou z bronzu roku 1969 sochár Vojtech Löffler a teda je historickým, ale aj umeleckým dielom. Na svojom mieste zotrvala až do októbra 2023, kedy padla do hľadáčika vandalom, ktorí ju zhodili a poškodili. Samozrejme celá škoda, ako aj náklady na opravu budú od vandalov vymáhané. Som veľmi rád, že sa sochu podarilo zachrániť a veľká vďaka patrí pánovi Vojtechovi Bussányimu, ktorý túto vzácnu sochu dokázal zreštaurovať a za pomoci Technických služieb mesta Dobšiná osadiť na jej pôvodné miesto. Aj preto sme si aj v tomto roku mohli pripomenúť koniec prvej svetovej vojny pri pamätníku dôstojne," uviedol pre Dobšinské noviny primátor mesta Dobšiná, Ján Slovák.

Tradícia osláv konca 1. svetovej vojny sa začala rodiť už pri prvom výročí dňa prímeria, 11. novembra 1919, keď sa tento deň pripomínal v Londýne, Paríži aj ďalších mestách dohodových štátov. Americký prezident Woodrow Wilson v tom roku oficiálne vyhlásil 11. november za Deň prímeria. Symbolom Dňa veteránov sa stal kvet vlčieho maku. Deň vojnových veteránov, Deň veteránov, tiež označený ako Deň červených makov je odvtedy pamätným dňom a pripomína sa celosvetovo 11. novembra. Tento deň bol vybraný symbolicky, pretože 11. novembra roku 1918, vo vlakovom vozni v Le Francportn pri severofrancúzskom meste Compiègne podpísali prímerie Spojenci a Nemecko, čím sa na západnom fronte ukončili boje 1. svetovej vojny.

Text: J. Karika
foto: Bc. M. Valentková

REŤAZE SÚ NA SLOVENSKU ZAKÁZANÉ

22. júna 2021 prijala Národná rada SR zákon, ktorým sa na Slovensku zakazuje držanie psov na reťazi. Návrh podporilo 96 zo 117 prítomných poslancov a poslankýň. Čo prináša nový zákon? Ako uvádza Sloboda zvierat, zakázané je v chovnom zariadení (byt, dom, dvor, alebo akékoľvek miesto/ priestor, kde je zviera dočasne alebo trvalo chované/ držané) chovať a držať psa uviazaného prostriedkom na uväzovanie. Výnimkou je len krátkodobé uviazanie psa pod dohľadom počas čistenia chovného priestoru, kŕmenia a ošetrovania, chovu/držby nebezpečného psa (pes, ktorý v minulosti napadol/ pohrýzol človeka podľa zákona 282/2002), nie však gravidnej/ dojčiacej suky, chorého psa a šteňa do 6 mesiacov. Uviazanie je možné u služobného psa (v službách polície, vojakov, colníkov, justičnej stráže) a psa na osobitný účel (záchranársky, pastiersky, poľovný,

v horskej službe a SBS) počas strážení, či pracovnej činnosti, na ktorú je pes určený a počas výcviku.

Zákaz platí od 1.1. 2022 pre psy narodené po tomto dátume a od 1.1. 2024 pre všetky skôr narodené psy. Prechodné obdobie je potrebné na to, aby sa všetci držitelia zvierat stihli na zmenu adaptovať, napríklad postaviť plot. Ako uvádza Sloboda zvierat, ktorá bola iniciátorom prijatia tohto zákona a predložila 97-tisíc podpisov pod petíciou za jeho prijatie, reťaz je väzenie. Nemožno z nej uniknúť pred hladom, smädom, páľavou či mrazom, ohrozením, bolesťou a osamelosťou. Tisíce psov na Slovensku strávia dokonca celý svoj život na reťazi.

To má za následok obmedzenie voľnosti pohybu, napĺňanie fyzických a fyziologických potrieb (prístup k hygiene, potrave a vode) a možnosť úniku pred ohrozením, negatívne ovplyvňuje celkové zdravie a pohodu psa a môže spôsobiť vážne, alebo trvalé poškodenie zdravia (svalová atrofia, poškodenie kĺbov, degeneratívne ochorenia, zranenia a vrastanie reťaze do krku). Potláča etologické a sociálne potreby spoločenského zvieraťa; dôsledkami izolácie a nedostatku podnetov sú poruchy správania, sebapoškodzovanie (hryzenie si častí tela) a/alebo agresívne správanie a riziko pre zdravie a bezpečnosť obyvateľstva. Za porušenie zákazu držať psa uviazaného je orgán veterinárnej správy oprávnený uložiť pokutu fyzickej osobe do výšky 300 € a fyzickej osobe – podnikateľovi, alebo právnickej osobe pokutu od 400 € do 3 500 €. Konanie voči tomuto zákonu môžete nahlasovať Mestskej Polícii v Dobšinej 0587941700, alebo štátnej Polícii SR, ktorá vyrozumie príslušný orgán vykonávajúci dohľad.

Sprac: J. Karika
foto: Sloboda zvierat

Halloween párty v CVČ Dobšiná

HALLOWEEN. Aj napriek tomu, že pôvod Halloweenu je sporný, vyrezávané tekvice sa udomácňujú skoro v každom príbytku. Dospelí, ale aj deti sa z nich tešia a pri ich spoločnom vyrábaní prežívajú veľa radostných okamihov. Niektoré zdroje uvádzajú, že vychádza z podstaty pohanského Sviatku všetkých svätých (Hallowmas), podľa ktorého v noci z 31. októbra na 1. novembra prichádzajú duše zosnulých na zem, aby blúdili v uliciach a navštívili svojich živých príbuzných. Ľudia sa začali prezliekať za rôzne nadpozemské bytosti, aby zapadli medzi duše. Niektoré zdroje tvrdia, že za podobou halloweenského sviatku stoja Íri, ktorý vychádza z ich vlastných tradícií a tradícií Rimanov a Židov. Postupne sa tento sviatok formoval do podoby, ktorú poznáme dnes. Aj keď sú názory na oslavu Halloweenu sporné, vyzerá to, že Halloween a Dušičky majú v podstate tie isté korene. Ide o spomínanie na zosnulých.

Ako má vyzerať správna halloweenska párty? Miestnosť vyzdobená pavučinami a pavúkmi, duchmi, tekvicami a samozrejme nesmie chýbať ani veľa zábavy a sladkostí pre deti. Takúto párty sme zorganizovali aj my v centre voľného času. Konala sa 26. októbra a zúčastnilo sa jej 70 krásnych a rôznorodých masiek. Po úvodnom predvedení všetkých halloweenskych strašidiel si deti zmerali sily v niekoľkých zábavných súťažiach, v ktorých si preverili svoju šikovnosť a zručnosť. Súčasťou párty bolo aj vyhodnotenie troch najkrajších masiek. Svoje pekné halloweenske ceny si odniesli Elli Žoriová, Zarka Mihoková a Tamarka Hudáková. Žiadne dieťa však neodišlo naprázdno, odmenili sme ich sladkosťami a drobnými odmenami.

Na záver sa všetky deti zabavili na diskotéke, ktorou sme našu, u detí veľmi obľúbenú, párty aj ukončili. Ďakujeme všetkým deťom, ako aj ich rodičom, ktorí spolu vymysleli krásne a originálne masky.

Mgr. S. Tešlárová

Tekvičkové slávnosti a deň starých rodičov

Jeseň je najfarebnejším obdobím v roku. Sfarbené stromy, jesenné plody to všetko ponúka možnosť kreatívnej tvorby. V Centre voľného času v Dobšinej sme sa rozhodli usporiadať v dňoch 17. – 20. októbra 2023 „Tekvičkové slávnosti“, ktoré mali širokej verejnosti ponúknuť ukážku rôznych jesenných inšpirácii. Oslovili sme školské zariadenia ale aj širokú verejnosť na možnosť zapojiť sa do týchto slávností.

Sme radi, že na našu výzvu zareagovali tieto zariadenia: Školský klub ZŠ v Dobšinej, Centrum pre deti a rodiny v Dobšinej, ZUŠ, ZŠ s MŠ Vlachovo, MŠ Vyšná Slaná a Komunitné centrum v Dobšinej. Veľké poďakovanie patrí aj rodinám Nohavičkovej, Markechovej, Jurajovi Lenkeyovi, Ellie Žoriovej a Liliane Korfantovej. Naše „Tekvičkové slávnosti“ si nenechalo ujsť 230 návštevníkov.

Mesiac október je už tradične považovaný za „mesiac úcty k starším“. Pri tejto príležitosti si centrum voľného času pripravilo pre starých rodičov našich členov záujmových útvarov tvorivé popoludnie, ktoré strávili spoločne vnúčatká so svojimi babkami alebo aj dedkami.

Hneď v úvode im zaspievali deti zo Základnej školy v Dobšinej pod vedením pána učiteľa, Mgr. Borisa Nezbedu, ktorý ich doprevádzal na akordeóne. Za nimi nasledovali tvorivé aktivity. Tou prvou bolo vymyslieť a spoločne naaranžovať ovocný tanier z pripravených surovín, ktorý následne po dokončení mohli aj zjesť.

Druhou aktivitou bolo zhotoviť tekvičku z nastrihaného materiálu. Babičky boli veľmi šikovné a spolu s vnúčatami si ušili krásne tekvičky, ktorými si môžu vyzdobiť svoje jesenné aranžmány. Zároveň sa niektoré aj naučili, ako si rýchlo a jednoducho ušiť tekvičku. Bolo krásne pozorovať spoluprácu detí a starých rodičov a ich radosť z výsledku. Veríme, že sa naše podujatie páčilo a všetci si odniesli domov pekné chvíle a zážitky, na ktoré budú radi spomínať.

Bc. Bibiána Slováková
& Mgr. S. Tešlárová

Nová relaxačná zóna **pre deti**

Po ukončení pravidelnej činnosti našich záujmových útvarov nám v mesiaci jún postavili poslanci Mestského zastupiteľstva v Dobšinej z materiálu, ktorý poskytli Mestské lesy Dobšiná spol., s. r. o. nové drevené hojdačky. Tie zhotovili v priestoroch našej krásnej záhrady. K nim nám Mesto Dobšiná zakúpilo aj samostatné hojdačky z plastu, ktoré sú zavesené po okrajoch drevených hojdačiek. Po skončení letných prázdnin ešte prebehli dokončovacie práce na strieškach.

Vznikla nám takto krásna relaxačná zóna, ktorú budú určite radi využívať deti nielen z našich záujmových útvarov, ale aj všetky deti pri rôznych podujatiach centra, ktoré pripravujeme v spolupráci s materskou a základnou školou a zároveň aj pri ďalších akciách organizovaných pre verejnosť v rámci príležitostnej činnosti centra voľného času.

Naše poďakovanie patrí týmto pánom poslancom: R. Žori, E. Kozák, M. Kalmár, M. Horváth st., M. Horváth ml., K. Horník a spolupracovníkom P. Baffi, J. Hadušovský, M. Lászloó, S. Grančák, J. Ďurán, J. Biačko a N. Grančák ako aj Mestským lesom spol., s. r. o. a Mestu Dobšiná.

Mgr. S. Tešlárová

Naštartuj sa športom v CVČ Dobšiná

Šport je pre deti veľmi dôležitý a každá športová akcia prináša okrem športového vyžitia mnoho zábavy, kamarátskych vzťahov a v dnešnom čase hlavne zdravého využitia voľného času. Centrum voľného času v Dobšinej zorganizovalo 27. septembra 2023 športovú akciu „NAŠTARTUJ SA ŠPORTOM“ pre deti z materskej školy. Projekt bol spolufinancovaný Košickým samosprávnym krajom. Deti súťažili v rôznych disciplínach ako skok vo vreci s hula hopom, preskákaj frekvenčný rebrík, skok cez prekážky, štafetový beh, floorbalová hokejka, hod na cieľ. Deti boli ocenené medailami, športovým vakom, farbičkami, keksíkmi a výživovou kapsičkou.

V triede SOVIČIEK zvíťazili: 1. miesto: Karol Malík, 2. miesto: Adam Macula, 3. miesto: Elli Žoriová. V triede LIENOK zvíťazili: 1. miesto: Ivan Gábor, 2. miesto: Soňa Gažiová, 3. miesto: Amália Červenáková. V triede VČIELOK zvíťazili: 1. miesto: Ivan Gábor, 2. miesto: Soňa Gažiová, 3. miesto: Amália Červenáková.

Mgr. Lucia Horváthová

Účelové cvičenie na Spojenej škole

Začiatok školského roka so sebou prináša nové povinnosti, keď sa po prázdninách znova vraciame do školských lavíc. Krásne jesenné počasie nám ale doprialo prežiť deň na našom futbalovom ihrisku. Ako každoročne, ani teraz sme na našej škole nevynechali Účelové cvičenie. Kedysi nazývané aj „branný deň“. Toto cvičenie je zamerané na pobyt a pohyb v prírode spojený s jej ochranou, topografiou (základy orientácie v lese), základy prvej pomoci a samozrejme civilnú ochranu. Naši starší žiaci mali možnosť vyskúšať si priamo na sebe obväzovanie, spevnenie zlomenej končatiny, ošetrenie drobných rán a prenos raneného kamaráta.

Taktiež sme sa po dlhom čase pozreli do papierových máp, lebo väčšina z nás ich pozná už len vo svojom telefóne, vysvetlili sme si, ako máme chrániť prírodu a zopakovali si byliny a dreviny, ktoré sa vyskytujú v našom okolí. Veľmi dôležitou súčasťou je tiež civilná ochrana. Žiaci mali možnosť vyskúšať si plynové masky, spoznať zvuk poplašnej sirény a boli poučení, ako sa správať v prípade život ohrozujúcej situácie. Pre mladších žiakov sme pripravili didaktické hry, ktoré sa venujú tým istým témam len v jednoduchšej podobe – formou hier. Žiaci si deň na čerstvom vzduchu veľmi užili a plní nových zážitkov a informácií sa vrátili do školských lavíc.

Mgr. Monika Čipka Gorejová

Spojená škola sa zapojila do celoslovenskej aktivity **‚Hovorme o jedle“**

Súťažno-vzdelávacia aktivita Hovorme o jedle je zaradená do XI. ročníka HOVORME O JEDLE, ktorú organizuje Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora v spolupráci s Centrom rozvoja znalostí o potravinách. Cieľom súťaže je podporiť aktívnu účasť školy pri vzdelávaní žiakov o potravinách a stravovacích návykoch ako súčasti zdravého životného štýlu. Do súťaže sa mohli zapojiť všetky základné školy so sídlom v Slovenskej republike.

Naša škola sa ako tradične, aj tohto roku zapojila do dvoch aktivít – súťažno-vzdelávacej a výtvarnej. V termíne od 16.10. do 20.10.2023 sme si pre našich žiakov pripravili príspevky a besedy na tému č. 1 – Chlieb, pečivo, obilniny, cestoviny, zemiaky a č. 2 – Zelenina, ovocie, orechy z našich sadov. V rámci školy sa zapojila každá trieda a tiež školský klub detí v rámci týždňa zdravej výživy. V družine sa deti každý deň venovali inému ovociu a jeho stvárneniu. Žiaci základnej školy si takouto formou bližšie osvojili vedomosti o zdravej výžive, príprave tradičných regionálnych jedál ale aj zdravej výživy a to spoločne a prakticky v našej školskej kuchynke. Najväčší úspech mali ovocné koláče a zemiaková haruľa.

V tomto týždni sme nezabudli ani na pohyb a tanec, ktorý je u nás veľmi obľúbený a štafetový beh sme tentoraz tematicky odbehli s pomarančom v ruke. Na záver si ešte žiaci precvičili svoje výtvarné nadanie a nakreslili obrázky do výtvarnej časti súťaže. Celý týždeň sa niesol v zábavnom a veľmi chutnom duchu.

Mgr. Monika Čipka Gorejová

Žiaci Spojenej školy **súčasťou Charitánie**

Benefičný koncert „CHARITÁNIA“ sa uskutočnil 24.10.2023 v Rožňave. Ide o jeden z najstarších benefičných koncertov pre ľudí so zdravotným znevýhodnením. Žiaci Spojenej školy sa zúčastnili ako diváci a tiež ako účastníci programu. Pripravili si tanečné aj spevácke vystúpenie a zožali naozaj veľký úspech. Vyvrcholením programu bol koncert skupiny Uconito. Ďakujeme za krásny kultúrny zážitok.

Mgr. Monika Čipka Gorejová

Spojenú školu navštívila **polícia z Rožňavy**

Preventistka policajného zboru Slovenskej republiky v Rožňave prijala pozvanie Spojenej školy a prišla nás navštíviť 5.10.2023. Pre prvý stupeň mala pripravenú prednášku na tému Environmentálnej polície, ktorá sa venuje priestupkom v oblasti životného prostredia. Oboznámila žiakov ako sa správame v prírode a ako môžeme pomôcť aj malinkými krokmi. Pre druhý stupeň si pripravila prezentáciu k protidrogovej prevencii. Poučila žiakov o nebezpečnom užívaní drog, o ich negatívnych účinkoch na život a aké fatálne následky môže užívanie drog mať. Aj keď sa naše pani učiteľky tejto téme pravidelne venujú, predsa len, od pani v uniforme sa informácie berú naozaj vážne. Našich žiakov beseda zaujala a budeme sa tešiť na ďalšiu návštevu.

Mgr. Monika Čipka Gorejová

Výstava **Odkaz štúrovskej generácie**

Žiaci Základnej školy Eugena Ruffinyho v Dobšinej sa zúčastnili výstavy „Odkaz štúrovskej generácie“ v priestoroch spoločenskej miestnosti základnej školy. Zoznámili sa so štúrovskou generáciou, ktorí významne prispeli k formovaniu národného povedomia a kultúry v 19. storočí. Žiaci mali možnosť prečítať si zaujímavosti a informácie o živote a dielach predstaviteľov štúrovskej generácie, ktoré boli predstavené formou pútavých plagátov. Zoznámili sa tiež s myšlienkami, literárnou tvorbou a ich odhodlaním bojovať za slovenský jazyk a kultúru.

Odkaz štúrovcov je stále aktuálny. Oni boli aj zakladateľmi Matice slovenskej. O tom, že Matica slovenská venuje veľkú pozornosť našim dejinám nám prišla porozprávať riaditeľka Domu Matice slovenskej v Rožňave Ing. Zlatica Halková. Pracovníčka Domu Matice slovenskej v Rožňave Tatiana Tomková predstavila významné osobnosti. Sú medzi nimi dejatelia, politici, básnici a spisovatelia ako Janko Kráľ, Ján Francisci, Štefan Marko Daxner, Ján Kalinčiak, Ľudovít Štúr. Výstava a beseda boli skvelá príležitosť, aby sa žiaci dozvedeli o odvahe štúrovskej generácie, ktorá ovplyvnila vývoj nášho národa.

Mgr. Marína Krivanská
Mgr. Andrea Brondošová

ZŠ **pre seniorov**

Október - mesiac, kedy nielen staršia generácia vníma vlastný vek a ohliada sa za spomienkami zapísanými na stránky knihy života, ale aj mladšia generácia si uvedomuje pevné miesto, ktoré v ich živote zaslúžené patrí rodičom, starým či prastarým rodičom.

Bez vzájomnej výmeny skúseností, učeniu sa láske, tolerancii a úcte k blížnym nebude naplnené poslanie Mesiaca úcty k starším, ktorý je oslavou jesene života, oslavou úcty, ktorú sa rozhodli preukázať starým rodičom aj vnúčatká.

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším naši žiaci spríjemnili svojim starým rodičom popoludnie kytičkou básní , hrou na hudobných nástrojoch, čítaním rozprávky o zmysle života, kreatívnym tvorením záložky s poďakovaním za všetko krásne a dobré, čo pre svoje vnúčatká urobili a v budúcnosti ešte urobia.

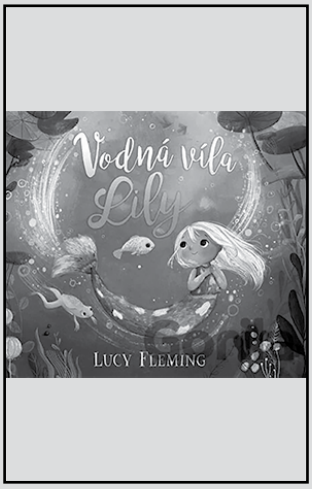
Ľudský život predstavuje veľkú knihu, zložitý jedinečný román. Bezstarostné detstvo, aj keď nemuselo byť bohaté a žičlivé, predsa len bolo krásne. V mysli sa roja spomienky na všetko. Predovšetkým na chvíle pohody, na vlastné deti, vnúčatá. Minú sa roky uprostred starostí a radostí v životnej aktivite človeka a jedného dňa je tu staroba. K tomuto obdobiu života prajeme dobré zdravie a veľa krásnych slnečných dní naplnených láskou Vašich blízkych.

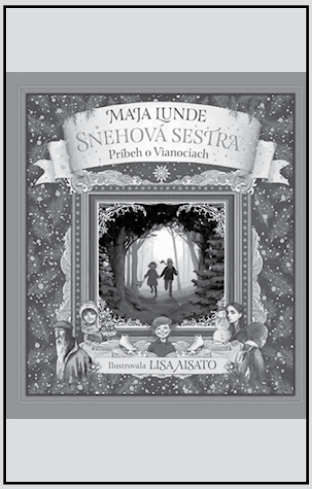
Mgr. Marína Krivanská, Mgr. Soňa Plutová
Ing. Janka Liptáková

Knižničné okienko

VODNÁ VÍLA LILY AUTOR – LUCY FLEMING
ŽÁNER – BELETRIA PRE DETI
ROK VYDANIA – 2023
VYDAVATEĽSTVO – STONOŽKA

V čarovnom trblietavom jazierku má svoj domov vodná víla Lily. Stará sa oň s láskou, rovnako ako o vážky, žaby či ryby. Obzvlášť si obľúbi žubrienku Bublinku. Často spolu čistia vodu od vecí, ktoré do jazierka vôbec nepatria a mohli by niekoho ohroziť či zraniť. Niekedy má však strach, či dokáže všetky zvieratká ochrániť… Jedného dňa sa nad vodnou hladinou strhne ohromná búrka. Rozbúrené vlny polámu konáre, riasy a celé jazierko je zrazu hore nohami. Lily je zúfalá. Podarí sa jej nakoniec nabrať odvahu a požiadať kamarátov o pomoc? Kniha kladie dôraz na starostlivosť o životné prostredie, no zároveň deti oboznámi, že s priateľmi zvládneme všetko ľahšie. (zdroj - Martinus)

SNEHOVÁ SESTRA – PRÍBEH O VIANOCIACH
Autor – Maja Lunde
Žáner – Beletria pre deti
Rok vydania – 2019
Počet strán – 190 s.
Vydavateľstvo – Tatran

Julianova staršia sestra Juni ochorela a náhle odišla. Jeho otec s matkou sú natoľko presiaknutí bolesťou, že na Vianoce nemajú ani pomyslenia. Krátko pred Vianocami sa Julian zoznámi na plavárni s novou priateľkou Hedvigou. Červenovláska so zelenými očami je nesmierne zhovorčivá, priateľská a miluje Vianoce. Pozve Juliana na horúcu čokoládu do svojho vianočne vyzdobeného domu, kde každá izba dýcha nezabudnuteľnou žiarivou atmosférou umocnenou snehovými vločkami za oknom. Ale aj Hedviga skrýva ťaživé tajomstvo, ktoré musí Julian objaviť… Kniha ako stvorená na predvianočný čas a prípravu na Vianoce. (zdroj - Martinus)

Prehliadka spevokolov **Gemerského seniorátu ECAV v Dobšinej**

Dňa 1.10.2023 (nedeľa) sa v Evanjelickom a.v. chráme Božom v Dobšinej konala prehliadka spevokolov Gemerského seniorátu. Tá v rámci vnútromisijných aktivít seniorátu absentovala niekoľko rokov, čo bolo spôsobené predovšetkým pandemickými opatreniami, ktoré podujatia takého rozsahu nedovoľovali. O to sme ako účinkujúci boli radšej, že po niekoľkých rokoch sme mohli opätovne nadviazať na milú tradíciu prehliadok spevokolov, ktorú sme na pôde GES predtým mali. Úvodným pozdravom a biblickým zamyslením poslúžil Mgr. Rado Gdovin, miestny zborový farár a senior GES, v ktorom okrem iného pripomenul, že v danú nedeľu si evanjelickí veriaci v Dobšinej pripomínajú 543. výročie Pamiatky posvätenia chrámu.

Tiež zdôraznil, o čom prehliadky spevokolov v podstate sú: „prehliadka kresťanských spevokolov nás nabáda k tomu, aby sme nespievali len tak hocičo a pred hocikým. Starý latinský imperatív, ktorý nás povzbudzuje k spievaniu: „Cantate!“ vychádza zo žalmu 98, 1: Cantate Domino canticum novum! To znamená: Spievajte Hospodinovi novú pieseň! Z tejto výzvy jasne vyplývajú dve veci. A síce, komu máme spievať a čo máme spievať. Spievať máme na slávu Hospodina.

A osláviť Ho máme novou piesňou. Nuž a čo má obsahovať tá nová pieseň? Spievajte Hospodinovi novú pieseň, lebo vykonal divné veci (veci zázračné): zvíťazil svojou pravicou, svojím svätým ramenom. 2Hospodin oznámil svoju spásu, svoju spravodlivosť zjavil pred očami národov. To znamená: nová pieseň má obsahovať chválospev na Božiu adresu za veci zázračné, ktoré vykonal. Za to, že zvíťazil. A rovnako tak zato, že svoju spásu a spravodlivosť zjavil pred národmi sveta.“

Na záver dodal: „Dnešná prehliadka spevokolov je v prvom rade prehliadka. Nie je to súťaž ani preteky. Áno, niekomu ide lepšie to a inému zas horšie niečo iné. V prvom rade však ide o to, aby sme pri speve mali svoje srdce. Aby sme aj verili tomu, o čom spievame. Aby nám to bolo blízke. Aby sme s tým boli vnútorne stotožnení. A pokiaľ tieto všetky tzv. premenné do seba zapadajú, potom to na speve aj cítiť. Cítiť, že sa spieva s nadšením, s radosťou, s presvedčením a od srdca.“

Následne sa predstavili spevácke telesá v tomto poradí: Slavošovce – Vojdite, plesajme; Tebe patrí chvála, česť a sláva, Muránska Dlhá Lúka – Ó, krásny domov; Mocou Ducha vystroj nás!, Rejdová – Bože v tomto svätom chráme; Mal som dievčatko zamilované, Pekná dolinka (Mužská spevácka skupina z Vlachova) – Ježiši, drahý poklad môj; Kde jsi muj premilý, Ježiši Kriste, Vyšná Slaná – Materinská moja reč; Loď života, Agapé Vlachovo + Gočovo – Očisť srdce; Pán zastavil sa na brehu (loďka), Revúca – Poď ku Kristu; Môj Bože, k Tebe s túžbou vrelou, Rožňava – César Malan – Hospodin je spásou; Mikuláš Schneider Trnavský – Ďaleko, široko. Spev Nikoleta Tomesová, Ivan Nemčok, klavír Mária Senglerová a husle Ján Budi.

Po ukončení prehliadky boli všetci účastníci pozvaní na občerstvenie, ktoré pripravil domáci dobšinský cirkevný zbor. Avšak samotné podujatie pokračovalo ďalej, a síce: koncertom gitaristu a speváka Dušana Havrillu, ktorý koncertuje po Slovensku v rámci svojej Katedrála Tour 2023 a ktorý sa nám predstavil počas hodinového vystúpenia vlastnou hudobnou tvorbou. Sme radi, že sme mohli prežiť radostný a pokojný čas v súzvuku tónov a akordov na oslavu Pána Boha v akusticky veľmi vydarenom priestore dobšinského Božieho chrámu. Už teraz sa tešíme na prehliadku spevokolov 2024.

Mgr. Rado Gdovin, zb. farár v Dobšinej – senior GES
Foto: Mgr. Peter Hlavatý

Október patril **seniorom nášho mesta**

Október, symbol jesene, kedy príroda naberá na svojej kráse. Jeseň života - životné obdobie, ktoré so sebou prináša dozrievanie múdrostí, skúseností, ale aj radosti a bolesti. Lebo jeseň je zlatým obdobím. Október je mesiacom úcty k starším. Dňa 19.10.2023 sme sa stretli v našom kultúrnom stánku, kde sme na chvíľu zastavili čas a zaspomínali. Medzi nás zavítali aj naši hostia. Pán Ján Slovák, primátor mesta, pani Mgr. Eva Dovalovská, pán Ing. Štefan Bašták, podpredseda OV JDS v Rožňave. Programom potešili malí škôlkari, spevom Dobšinky, fujarou a spevom Milan Lakatoš. A nezabudlo sa ani na tohtoročných jubilantov. „Hej pomaly, pomaly rôčky utekajte, by sme si ich užili, ešte dlho žili...“

V utorok 24. októbra sa v divadelnej sále kultúrneho domu stretli seniori z celej Dobšinej. Na toto stretnutie ich pozvalo Mesto Dobšiná v spolupráci s Jednotou dôchodcov na Slovensku. Cieľom tohto milého stretnutia bolo spríjemniť dni jesene ich života pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Je už mestskou tradíciou, že v októbri pri príležitosti Mesiaca úcty k starším primátor mesta Dobšiná Ján Slovák pozýva občanov, ktorí sa dožívajú v príslušnom roku svojich životných jubileí: 65, 70, 75, 80, 85 a 90 rokov. Týchto občanov sme preto aj v tomto roku radi privítali a osobne im zapriali veľa zdravia.

V roku 2023 oslavuje okrúhle životné jubileum 65 rokov presne 59 občanov mesta. Životné jubileum 70 rokov oslavuje 57 našich občanov. Životné jubileum 75 rokov oslavuje 31 občanov. Životné jubileum 80 rokov oslavuje 15 občanov. Životné jubileum 85 rokov oslavuje 12 občanov a životné jubileum 90 rokov oslavuje 6 obyvateľov nášho mesta.

Okrem ruží a milých slov dostali jubilanti aj pekné darčeky v podobe mydielok, ktoré pripravili zamestnanci Centra voľného času v Dobšinej, za čo im srdečne ďakujeme. Pekný kultúrny program zabezpečili žiaci a učitelia ZUŠ v Dobšinej, čo umocnilo slávnostnú atmosféru a zanechalo v prítomných príjemné dojmy.

V rámci mesiaca úcty k starším

aj komunitné centrum v spolupráci s Mestom Dobšiná pozvalo seniorov z nášho mesta na divadelné predstavenie, ktoré sa konalo v Kultúrnom dome v Dobšinej, dňa 25.10.2023 o 11:00 hod. Z divadla Ramagu prišli herci zahrať predstavenie Audiencia. Autorom textu je posledný česko-slovenský prezident Václav Havel.

Táto hra je dialógom medzi sládkom a spisovateľom, kde obaja stoja ako dvaja kolegovia, zdanlivo vedľa seba, no predsa ťahajú každý za iný povraz. Postavy mĺkveho spisovateľa sa zhostil Zdenko Dudžák a zdanlivo rafinovaného, no pritom zúfalého sládka si zahral Lukáš Marhefka. Komediálnou formou títo dvaja herci vtiahli do deja aj našich seniorov, ktorým sa ich herecký výkon páčil a odmenili ho potleskom. Herci ocenili publikum, ktoré sa vedelo vžiť do daného obdobia.

Mgr. Alena Blašková, Juraj Karika & KC Dobšiná, foto: JK & MV

František Rell, pedagóg a režisér Ochotníckeho divadla v Dobšinej

9. novembra 2009 vo veku 96 rokov v Bratislave zomrel František Rell, pedagóg, prekladateľ, režisér a dramaturg, významný divadelník na Slovensku. Zanechal svoje nezmazateľné stopy aj v Dobšinej, kde pôsobil ako učiteľ Obchodnej školy a aktívne pracoval so zanietenými divadelnými ochotníkmi v meste. Pokračoval tak v bohatej a dlhodobej tradícii ochotníckeho divadelníctva v banskom meste Dobšiná. Narodil sa 11. marca 1913 v Uhorskom. Pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine. Svojím umelecko-tvorivým potenciálom a bezprikladnou vernosťou divadlu sa zaradil medzi významné osobnosti slovenského divadla. František Rell bol od roku 1970 na dôchodku.

Základné vzdelanie získal v rodisku, v štúdiu pokračoval v rokoch 1932 - 1936 na Obchodnej akadémii v Banskej Bystrici. Lásku k operete v ňom budoval už jeho otec. Kladný vzťah k divadelnému umeniu u Rella rástol aj počas štúdií na strednej škole. Dôležitým medzníkom umeleckého vývinu bol fakt, že v rokoch 1936 - 1939 študoval na Vysokej obchodnej škole v Prahe, kde mal príležitosť navštevovať rôzne pražské divadlá. Po celý svoj život bol hrdý na kraj, z ktorého pochádzal. Svedčí o tom aj pseudonym, ktorý s hrdosťou používal - Fero Novohradčan.

pokračovanie str. 11

2. Rallye Dobšiná 2023
očami Jána Slováka

Vážení občania, športový priatelia, teší ma, že motoristický šport sa vrátil do nášho mesta. Mesto Dobšiná spája s týmto športom história, a som presvedčený, že sem patrí a má tu veľa nadšencov, podporovateľov, či priaznivcov. Začalo to drobnými Zväzarmovskými akciami, ktoré prerástli až do podujatí akými je Rallye Tatry, Rally Gemer, Dobšinská zima, či prestížny Dobšinský kopec. Boli sme veľmi smutní, že Dobšinský kopec ďalej organizovať nebolo možné z dôvodov, ktoré tu rozoberať nejdem, no pevne verím, že aj túto disciplínu do Dobšinej v blízkej budúcnosti navrátime. Myšlienka obnoviť u nás rallye tu kolovala už dávno, veď v podstate aj fungovala donedávna v podobe „mini“ Dobšinskej zimy. No reálnou sa stala minulý rok, kedy ma oslovili usporiadatelia známej súťaže Rallye Tatry z Popradu a podarilo sa usporiadať prvý, nazvem to nejaký „skúšobný“ ročník, ktorý si okamžite získal priazeň pretekárov, ale aj fanúšikov. Kto ma pozná vie, že som jeden z tých, ktorí tomuto športu venujú značnú časť svojho života, či už je to samotný šport, ale aj jeho usporadúvanie.

K tomuto športu som sa dostal ako štrnásťročný a priviedla ma k nemu dnešná legenda, Julo Konček za čo mu ďakujem. Práve s ním som začal cestovať po pretekoch, ako v úvodzovkách mechanik, pretože mojou prácou bolo vymeniť kolesa, natankovať, či umyť auto. Som veľmi rád, že som mal možnosť privoňať závodnému benzínu, ktorý ma úplne opantal, čo mi ostalo dodnes. Rallye sa stalo mojou srdcovou záležitosťou a v úlohe spolujazdca som pôsobil nejaké to desaťročie. Navigoval som jazdcov na rôznych súťažiach doma aj v zahraničí, ako Jožko Béreš starší, či mladší, Janko Lipták, Vlasto Majerčák, Tomáš Fusko, ale aj ďalších nemenovaných. Dnes mi už zdravie nedovoľuje sadnúť na horúce sedadlo no rád pripravujem začínajúcich spolujazdcov, tak ako svojho syna Jakuba, ktorý dnes tvorí s Vlastom posádku Petroltrans Rally Teamu reprezentujúcu našu krajinu doma aj v zahraničí na prestížnych podujatiach. Samozrejme pri motoršporte som ostal a snažím sa pomáhať svojou troškou každému komu môžem, ak je to v mojich silách.

Nápad zaradiť Rallye Dobšiná do kalendára Majstrovstiev Slovenska som prijal ako výzvu a zároveň možnosť opäť zviditeľniť naše mestečko v tomto športe. 2. Ročník Rallye Dobšiná bol teda administratívne pripravený a po informácii popradského usporiadateľského klubu, že sa podarilo získať na usporiadanie potrebné financie sa táto súťaž stala realitou. Mesto Dobšiná sa priamo finančne nepodieľala na tomto podujatí, nakoľko finančná situácia v samosprávach to nedovoľuje. Snažili sme sa pomôcť tak, ako sme vedeli a výsledok hodnotím veľmi kladne. Považujem túto súťaž konanú v dňoch 15. a 16. septembra 2023 za podarenú napriek tomu, že nejaké nedostatky by sa dali vytknúť, ako napríklad servisná zóna rozdelená na dve miesta, z čoho bol trošku zmätok no myslím, že po vychytaní múch by to do budúcna mohlo fungovať bez problémov. Časť depa na Erobuse bola OK a samozrejme poďakovanie patrí majiteľom za poskytnutie tohto priestoru. Snáď nám budú odpustené drobné chybičky, no tie nerobí len ten, čo nerobí nič. Samotný pretek s legendárnymi rýchlostnými skúškami, akými bez pochýb Súľová a Mlynky sú, bol za pekného počasia tvorený kvalitným štartovým poľom posádok z viacerých krajín. Po reakciách posádok usudzujem, že boli nadšené z prejazdov, hlavne tých dole kopcom, ako sa povie „na srdce“.

Obrovskú pochvalu si zaslúžia usporiadatelia tak ako aj všetci, ktorí akýmkoľvek spôsobom podporili toto podujatie urobili všetko preto, aby Rallye Dobšiná bola do budúcna tradičným podujatím zaradeným do seriálu majstrovstiev Slovenska. Podporme chuť do práce týmto ľuďom niečo pre nás všetkých robiť aj v tejto ťažkej dobe. Patrí im veľké poďakovanie! Poďakovanie patrí všetkým partnerom, Mestu Dobšiná, obciam Mlynky, Hnilec a Gemerská Poloma, ako aj všetkým traťovákom, záchranárom, spojárom, hasičom, technickým pracovníkom, tímom, posádkam, skrátka každému, kto priložil ruku k dielu a v neposlednom rade vám fanúšikom, za perfektnú atmosféru. Ďakujem aj obyvateľom nášho mestečka za toleranciu a trpezlivosť.

Na záver to najlepšie. Mám obrovskú radosť, že sme začali písať históriu Rallye Dobšiná výsledkom absolútneho poradia, v ktorom sa po bratoch Jarovi a Erikovi Melichárkovcoch (Ford Fiesta WRC) na prvom mieste, umiestnila na druhom mieste naša Dobšinská posádka, Vlasto Majerčák s Jakubom Slovákom (Ford Fiesta Rally 2) a tretie miesto obsadila opäť Dobšinská posádka, Tomáš Fusko a Marcel Kollárik (Škoda Fabia S 2000). Obrovská gratulácia všetkým víťazom, ale aj všetkým ostatným k úspešnému prejdeniu cieľovou rampou. Pevne verím, že Rallye Dobšiná bude mať svoju podporu a stane sa v našom meste tradíciou.

Ján Slovák, primátor mesta Dobšiná, foto: autosportfoto

František Rell, pedagóg a režisér...

dokončenie zo str. 9

Uhorské, je malebná obec na Slovensku v okrese Poltár. Leží v severovýchodnej časti historického Novohradu približne 10 km od okresného mesta Poltár. Prvá písomná zmienka pochádza ešte z roku 1332, kedy sa uvádza v písomnostiach ako Vsgra. V roku 1435 bola pod vplyvom Fiľakovského hradného panstva (Uhurska). Zachoval sa vzácny súpis obyvateľov z roku 1554, kde sa spomína okrem iného aj prítomnosť mlyna. Názov obce sa počas svojho historické vývoja častokrát menil. Ustálil sa až po roku 1918. V roku 1554 po dobytí Fiľakovského hradu začali pre obec ťažké časy, boli to roky drancovania, rabovania, znásilňovania, rozvratu, opakovaných výbojov, vyvražďovania, vypaľovania a odvádzanie mladých žien a mužov do otroctva. Po porážke Turkov presadzovali svoj vplyv v oblasti šľachtické rodiny Kohárovcov, neskôr rodina Szentiványi.

V okolí obce sa ťažili medené rudy, čo spôsobilo nepatrný ekonomický rozvoj obce, vzrástol počet obyvateľov, zrýchlila sa výstavba nových rodinných domov. Väčšina obyvateľstva sa venovala poľnohospodárstvu. K určitému zlepšeniu došlo za vlády Márie Terézie a jej syna Jozefa II. . Posledným ťažiarom medenej rudy bol Vojtech Kolener z Lučenca , ktorý po neúspechoch v roku 1898 ťažbu úplne

zastavil.

František Rell sa stal koncom tridsiatych rokov 20. storočia významnou osobnosťou poltárskeho ochotníckeho divadla. Po ukončení štúdií v Prahe býval u svojho brata Júliusa v Poltári, ktorý vlastnil obchod a pohostinstvo. Súčasťou priestorov bola aj skromná divadelná sála. Zahájil spoluprácu s divadelným ochotníkom a hudobníkom Pavlom Kysuckým. V krátkom čase rozšírili repertoár operiet o diela: Odtrúbené (1937), Srdce za dragúna (1937), Grófka Marica (1938 hl. predstaviteľmi boli Irena Ďurdíková a Pavol Maťaš), Keď rozkvitne nový máj(23. apríl 1939).

V roku 1939 odchádza ako stredoškolský učiteľ na Obchodnú školu do Dobšinej. Počas svojho pôsobenia až do roku 1943 aktívne spolupracoval s miestnymi ochotníkmi. Neskôr bol preložený do Prešova. Okrem činohry mal Rell blízko aj ku kabaretu. V prešovskom divadle za jeho pôsobnosti boli uvedené veselohry Inkognito(1953), Drotár (1954), Kozie mlieko (1949) a klasické operety Mamzelle Nitouche (1947), Zem úsmevov (1947), Dom u troch dievčatiek (1949), Cigánsky barón (1950).

Nesmieme zabudnúť na fakt, že ako vojak sa zúčastnil Slovenského národného povstania, po jeho potlačení bol väznený. Koniec vojny prežil František Rell v koncentračnom tábore Altenburg (Nemecko).

V období rokov 1945 - 1954 bol zakladajúcim členom, režisérom, dramaturgom a riaditeľom Slovenského, neskôr Krajového slovenského divadla v Prešove, premenovaného od roku 1954 na Divadlo Jonáša Záborského. V rokoch 1954 – 1955 bol dramaturgom a umeleckým šéfom činohry Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. V rokoch 1955 - 1959 pôsobil ako umelecký šéf a režisér spevohry Novej scény v Bratislave. V rokoch 1959 - 1962 bol zakladateľom a umeleckým šéfom, režisérom a dramaturgom spevohry Divadla J.G.Tajovského v Banskej Bystrici.

Otváracím predstavením najmladšieho operného divadla na Slovensku bola opera J. B. Foerstera Eva, ktorú režíroval prvý šéf súboru František Rell. Tu naštudoval opery Eva (1960), Hubička (1960), operety Hrnčiarsky bál (1960) a Modrú ružu (1970). Od roku 1963 do roku 1970 bol riaditeľom a režisérom bratislavskej TATRA-REVUE, nachádzala sa v priestoroch dnešného divadla L+S.

Ako režisér naštudoval množstvo domácich i zahraničných divadelných hier. Z ruštiny, maďarčiny a nemčiny preložil množstvo divadelných hier i operetné libretá. Je autorom veselohry Búrka v zátiší (1938) a Šarišské čudo (1950) a hry s tematikou SNP Hrob neznámeho vojaka (1973). František Rell svojím umelecko-tvorivým potenciálom patrí medzi významné osobnosti slovenského divadla.

11. marca 2003 pri príležitosti životného jubilea - 90. narodenín, minister kultúry Rudolf Chmel udelil Františkovi Rellovi Cenu ministra kultúry SR.

Ing. Jozef Leffler

14. ročník **Memoriálu Jána Garana**

Dňa 23.9.2023 Komisia školstva, telovýchovy, športu a kultúry pri Mestskom zastupiteľstve v Dobšinej usporiadala na futbalovom štadióne MFK Dobšiná futbalový turnaj prípraviek. Bol to už 14. ročník memoriálu Jána Garana, venovaný pamiatke významného dobšinského pedagóga a športovca. Turnaja sa zúčastnili mužstvá BEMIFO Rožňava, MFK Rožňava, a MFK Dobšiná. Na úvod si hráči z domáceho MFK Dobšiná spolu s organizátormi uctili pamiatku Jána Garana položením kytice na jeho hrob na miestnom cintoríne.

Potom sa už roztočil kolotoč zápasov, kde malí futbalisti predviedli svoj talent a zápal pre futbal. Počasie nám trochu kazilo zážitok, ale nakoniec vyšlo slniečko a podujatie sa vydarilo. Súčasťou podujatia bola výstava fotografií o p. Jánovi Garanovi. Výstavu si bolo môžné pozrieť aj v priestoroch Kultúrneho domu v Dobšinej do 15.októbra 2023.

Výsledky zápasov: BEMIFO Rožňava 8 : 2 MFK Rožňava, MFK Dobšiná 7 : 3 BEMIFO Rožňava, MFK Dobšiná 19 : 0 MFK Rožňava. Víťazom sa stalo domáce mužstvo MFK Dobšiná, 2.miesto - BEMIFO Rožňava, 3.miesto - MFK Rožňava.

Súčasťou turnaja bolo vyhodnotenie najlepšieho brankára. Stala sa ním brankárka MFK Rožňava - Lianka Longauerová, najlepším hráčom sa stal Samko Šofranko - MFK Rožňava.

Malí futbalisti boli ocenení pohármi pre víťazov. Každý hráč dostal medailu, občerstvenie a nejakú tú sladkosť pre potešenie z výkonu. Poďakovanie patrí najmä hráčom, trénerom, rodičom a všetkým usporiadateľom. Bol to príjemne strávený deň a tešíme sa na nasledujúci ročník.

Komisia školstva, telovýchovy, športu a kultúry pri MsZ v Dobšinej

Beh ulicami obce Nižná Slaná

Dňa 13.10 2023 sa uskutočnil IV. ročník Behu ulicami obce Nižná Slaná s účasťou žiakov ZŠ Rejdová, ZŠ Dobšiná, Spojená škola Dobšiná, ZŠ s MŠ Vlachovo, ZŠ Slavošovce, ZŠ Gemerská Poloma, Reedukačné centrum Mlynky a ZŠ s MŠ Nižná Slaná. Všetci žiaci si počas krásneho jesenného dňa zašportovali a získali aj cenné skúsenosti.

Konkurencia bola veľká, ale naši žiaci nesklamali: Veronika Kašparová z I.C v behu na 200 m - 2. miesto, Filip Breuer z III.A v behu na 300 m - 3. miesto, Ondrej Ferko zo IV.A v beh na 300 m - 1. miesto, Hana Dudrová zo IV.A v behu na 300 m - 3. miesto, Stanislav Čonka zo IV.A v behu na 700 m - 3. miesto, Ladislav Červenák zo VII. C v behu na 1300 m - 1. miesto, Adam Ondrejčík z VIII.A v behu na 1300 m - 3. miesto. Všetkým žiakom srdečne blahoželáme a prajeme veľa chuti do ďalšieho športovania.

Mgr. Zuzana Lefflerová, Mgr. Veronika Hamráková, Mgr. Branislav Šmelko

Z činnosti **MFK Dobšiná**

V priebehu sezóny 2022/ 2023 aktívne pôsobia v MFK Dobšiná tri mužstvá: A-čko – VII. liga, starší žiaci – IV. liga a prípravka U--11-Obfz Rožňava. V práve ukončenej sezóne po odohratí 24 zápasov je bilancia A-mužstva, pod vedením Matúša Poliaka nasledovná: Odohraných 24 zápasov, 15 víťazstiev, 2 remízy, 7 prehry, skóre 56:33, bodov 47, 4. miesto.

O góly sa podelili: Adam Labuda – 9, Róbert Gotthardt – 7, Matúš Poliak – 6, Stanislav Grančák – 6, Mário Tokarčík – 4, Adrián Paulík – 4, Ivan Gallo – 3, Matúš Pitoňák – 3, Peter Fabián – 3, Jakub Polanecký – 2, Matúš Smrek – 2, Arnold Nagy – 1, Lukáš Lacko – 1, Štefan Brondoš – 1, Denis Turzák – 1.

V porovnaní s minulým ročníkom 2022, v sezóne došlo v mužstve k výraznému obratu. Aj keď účasť na tréningoch nie je veľká, na zápasoch je to iné, čo sa prejavuje aj na výsledkoch mužstva. Chlapci hrajú zápasy s odhodlaním, na ihrisku bojujú jeden za druhého, nechávajú na ňom srdce, za čo im patrí poďakovanie. Ďalším mužstvom reprezentujúcim MFK Dobšiná pod vedením Júliusa Strelku a Stanislava Grančáka sú starší žiaci a prípravka. Ich bilancia je nasledovná:

Starší žiaci: odohrané 8 zápasy, 4 víťazstvá, 4 prehry, skóre 35:29, bodov 12, 2. miesto. Strelcami mužstva sú: Kristián Holmok – 16, Ján Kollárik – 5, Erik Spišiak – 4, Samuel Breuer – 2, Sebastián Červenák – 2, Matej Leffler – 1, Dominik Filiczký – 1, Ladislav Červenák – 1, Adrián Červenák – 1.

Najmladší žiaci- prípravka U-11-obfz odohrali 8 zápasov s bilanciou: 5 víťazstvá a 3 prehry, skóre 35:28, bodov 15, 3. miesto. O góly sa podelili: Lukáš Horváth – 26, Dávid Vikartovský – 2, Július Rusnák – 2, Samuel Cina – 2, Stanislav Čonka – 2, Peter Adrián Ferko – 1.

Taktiež netreba zabudnúť, že sme získali ocenenie pre najlepšieho strelca okresu v obidvoch žiackych kategóriách. Starší žiaci : Kristián Holmok 16 gólov. A prípravka U-11 Lukáš Horváth – 26 gólov. Za čo boli ocenení predsedom ObFZ Rožňava Jánom Džubákom.

Tak isto, ako hráčom A-mužstva MFK Dobšiná, patrí poďakovanie za vzornú reprezentáciu mesta Dobšiná, MFK Dobšiná, aj najmladším hráčom klubu - žiakom. Prajeme im veľa ďalších športových úspechov.

Vedenie klubu MFK Dobšiná

Poďakovanie mestu od MFK Dobšiná: MFK Dobšiná týmto veľmi pekne ďakuje Mestu Dobšiná, mestskému zastupiteľstvu a Mestským lesom Dobšiná, s. r. o. za poskytnutie finančných prostriedkov na rok 2023, ktoré výraznou mierou prispeli k udržaniu a ďalšiemu rozvoju futbalu v Dobšinej. Bez týchto prostriedkov by nebolo možné naďalej podporovať túto športovú činnosť a rozvíjať mladé talenty v našom meste. Z dotácie boli financované aktivity pre mužstvá: „A“ mužstvo – VII. Liga- Obfz Rožňava, starší žiaci – IV. liga, prípravka U11-Obfz Rožňava.

DOBŠINSKÉ NOVINY – vydáva Mesto Dobšiná, ul. SNP 554, 049 25 Dobšiná, na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Dobšinej č. 58–7/V.–2007 IČO: 00328197 Vychádza 12x do roka. **Evidenčné číslo MK SR:** EV 3271/09, ISSN 1338-7375, **Šéfredaktor:** Bc. Martina Valentková, **Redaktor:** Juraj Karika **Redakčná rada:** Mgr. Anna Lenkeyová, Ing. Janka Liptáková, Štefánia Heutschyová, **Adresa redakcie:** Kultúrny dom, Námestie baníkov 384, 049 25 Dobšiná, tel.: 058/7941163, Mob: +421918615188 Mail: dobsinske.noviny@dobsina.sk, **Grafická úprava a tlač:** Jaroslav Verlík, DIGITAL PRO, s.r.o, www.digitalpro.sk. Uverejnené príspevky od dopisovateľov nehonorujeme. Za pravdivosť príspevku zodpovedá autor. Všetky práva vyhradené!